

Remissvar till föreskrifter med anledning av lag (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

Allmän bakgrund

Sjukgymnastförbundet välkomnar den nya lagen (2009:302) om verksamhet och behörighet inom Djurens Hälso- och Sjukvård. Vi ser fram emot att lagen träder i kraft med dess möjligheter till motsvarande optimering av tvärprofessionellt teamarbete som finns inom humanmedicinen. Allt för att kunna ge djur ett omhändertagande som leder till kvalitetssäkring. Det innebär också att djurens hälso- och sjukvård utvidgas med ny, specifik kunskap och praktisk erfarenhet av sjukgymnaster med både skadeförebyggande och rehabiliterande verksamheter; ett yrke som tidigare inte funnits inom veterinärmedicinen och som inte kan ersättas av annan profession.

Vi vill poängtera vikten av att Statens Jordbruksverk (SJV), framförallt i skrivningarna och tolkningen av rådande föreskrifter gällande övergångsbestämmelser, tar hänsyn till de speciella omständigheter som hittills gällt för sjukgymnasters yrkesutövning inom veterinärmedicin/djurrehabilitering. Ett fåtal sjukgymnaster med stort intresse för djurrehabilitering och djurslagsskunskap har under drygt 15 år utfört ett pionjärbete. De har fått söka sig fram till en individuell teoretisk djurslagsspecifik kunskap där möjligheter funnits, pga. bristande tillgång till relevant högskoleutbildning för sjukgymnaster.

Vid bedömning av enskild sjukgymnasts ansökan om ”godkännande som djursjukgymnast” bör SJV ta hänsyn till att det hittills rått en markant skillnad i olika veterinärers acceptans av sjukgymnastisk yrkesutövning inom ämnet veterinärmedicin. Inom smådjurssektorn är sjukgymnastik sedan några år tillbaka ett värderat och accepterat begrepp för både veterinärer och djurägare. Inom hästsektorn finns det däremot fortfarande en viss skepsis till sjukgymnastiska insatser. Acceptansen och efterfrågan från hästägare är emellertid betydligt större och har hittills varit den primära källan till inspiration att fortsätta utveckla sjukgymnastisk rehabilitering för hästar.

När lagändringen träder i kraft 1 januari 2010 innebär det att begreppet ”Djurens hälso- och sjukvård” införs efter förebild från humansidan med fler autonoma professioner som regleras i form av legitimation/godkännande. Det innebär i sin tur att var och en är specifikt kunnig inom sitt område och därför ska utvärderas utifrån respektive bakgrund.

Det finns en risk att sjukgymnastik, som tidigare endast marginellt varit företrädd inom veterinärmedicinen, riskerar att stagnera i den fortsatta utvecklingen av rehabiliteringsmetoder, lämpliga att använda till djur, genom att från början ”tvingas” in i föreskrifter mer lämpade och avsedda för redan tidigare ”kända” yrkeskategorier inom

området, och som dessutom har helt väsensskilda arbetsuppgifter jämfört med sjukgymnaster som i sina metoder är rehabiliteringsinriktade och icke invasiva.

Vi anser att sjukgymnastisk rehabilitering inom ”Djurens hälso- och sjukvård” har betydligt högre utvecklingspotential om den får djurslagsspecifik inriktning. Det ökar förutsättningarna för samverkan med övrig veterinärmedicinsk specialistkompetens; även i forskningssyfte. Vi anser att det krävs djurslagsspecifika kunskaper för att, genom sjukgymnastisk rehabilitering, få en häst att återkomma till brukbart skick som rid- eller körhäst, med den externa belastning som det innebär, jämfört med att få en sällskapshund att efter sjukdom eller skada fungera i sin roll. I detta ligger naturligtvis ingen värdering, utan enbart två möjliga scenarier.

Det finns även en risk för dränering av specifik kunskap bland sjukgymnaster, som kan komma att välja att avbryta sin verksamhet med ett visst djurslag, hellre än att skaffa sig teoretiska kunskaper för ett ”godkännande” på djurslag man inte ämnar ägna sig åt i sin framtida yrkesutövning. Liknande tankar för djursjukvårdare och hovslagare beskrivs i konsekvensutredningen och är i hög grad även aktuella när det gäller sjukgymnaster.

Sjukgymnaster är redan idag, med sin grundläggande formella kompetens på humansidan, experter på ett djurslag – nämligen människan – vilket utgör det grundläggande redskapet vid rehabilitering av djur oavsett djurslag.

Vi föreslår, mot bakgrund av ovanstående argument, att SJV väljer en vidsynt tolkning av den formella bakgrunden hos den sjukgymnast som ansöker om behörighet. Vi föreslår att ”godkänd” sjukgymnast skulle kunna uttryckas som: ”leg sjukgymnast, godkänd inom djurens hälso- och sjukvård, med inriktning på häst eller hund”. Det kan ses som ett smidigt sätt (speciallösning) att införliva ny specifik yrkeskunskap till ”Djurens hälso- och sjukvård” redan i inledningsskedet av den nya regleringen på området.

Vi anser att det är viktigt att sjukgymnaster finns med som ”godkända” redan i ett tidigt skede, framförallt med tanke på acceptans och trovärdighet gentemot veterinärkåren och övriga berörda team/samverkare. I inledningsskedet skulle ovan föreslagna ”speciallösning” kunna bli aktuell för ett fåtal idag verksamma sjukgymnaster, som därigenom kan fungera som viktiga spjutspetsar när det gäller att utveckla sjukgymnastisk verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

Vi ser fram emot ett fruktbart framtida samarbete med SJV angående utveckling av sjukgymnastik som innefattar skadeförebyggande åtgärder och rehabilitering inom ”Djurens hälso- och sjukvård”.

Specifika synpunkter

Då dessa föreskriftsförslag omfattar flera yrkesgrupper, väljer vi som remissinstans att enbart lämna synpunkter på de delar som berör vår yrkeskår.

- ”Statens föreskrifter och allmänna råd om behörigheter för djurhälsopersonal”*
- ”Konsekvensutredning enligt förordning (2007: 1244) för SJV:s föreskrifter (SJVFS 2009:behörigheter) om behörigheter för djurhälsopersonal”*
- ”Komplettering till förslag till föreskrifter med anledning av lag (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård”*

Kap 2 Om behörighet för djurhälsopersonal

§ 4

Vi önskar bli delaktiga i planering och genomförande av en permanent tilläggsutbildning riktad till sjukgymnaster. Vi önskar även att SJV medverkar till att en sådan tilläggsutbildning för sjukgymnaster projekteras och kommer igång så snabbt som möjligt.

§ 4a, 4b

Då det, förutom den pilotutbildning som avslutades vid SLU 2003, inte funnits någon specifik utbildning för sjukgymnaster inom veterinärmedicin har sjukgymnaster sökt sig andra utbildningar, t ex fristående kurser; utbildningar både i Sverige och utomlands. Vi önskar därför att SJV vid individuell granskning av sökanden tar hänsyn till detta och i hög grad även värdesätter praktisk yrkeserfarenhet av arbete med djur. Vi hänvisar till argument i bakgrunden ovan.

Att de sjukgymnaster som gick den av SLU anordnade tilläggsutbildningen (1999-2003) – djurslagsspecificerad - ska komplettera med examination på det djurslag som då inte fanns med i kursplanen (Dnr 32-8448/09) ställer vi oss frågande till. Skälet är att de som idag arbetat med ett visst djurslag under flera år, t ex på smådjursjukhusens rehabavdelningar, besitter stor yrkeserfarenhet. Risker finns att dessa inte söker godkännande om de måste läsa in ytterligare ett djurslag som de inte avser att arbeta med. Detta förhållande gäller även för en stor del av övriga, nu verksamma, sjukgymnaster med djurslagsinriktning. Dessa är att betrakta som pionjärer inom området och kan tillföra ovärderlig djurslagsspecifik kunskap och erfarenhet. Vi anser även att det under en kortare övergångsperiod borde finnas möjlighet att med intyg från veterinär, som intygar samarbete och tillräcklig kunskapsnivå, kunna bli godkänd som sjukgymnast inom djurens hälso- och sjukvård med inriktning häst eller hund.

§ 4c

Vid examination av sjukgymnast bör kraven specificeras. Förutsatt att kraven som ställs är liktydiga med det som anges i "Bilaga Sjukgymnaster" bör litteraturhänvisning kunna ges, om tilläggsutbildningen som avslutades 2003 är det som räknas som ram bör man kunna få tillgång till det material som användes då. Det bör också framgå ifall den sökande kan tillgodoräkna sig redan genomgångna kurser, t ex Anatomi. Det bör även framgå vem som får uppdraget att examinera och i vilken form examinationen kommer att ske – muntligen eller skriftligen.

Vi ställer sig annars positiva till examinationsalternativet för aktivt verksamma sjukgymnaster som saknar tillräcklig dokumenterad teoretisk bakgrund under förutsättning att det kommer att ges tillfälle för examination redan under våren 2010 så detta inte drar ut på tiden och hindrar yrkesverksamma från att bli godkända.

De tidsbegränsade reglerna upphör att gälla 31 december, 2011, detta anser LSR/LSVET är fullt tillräckligt för att komplettera det som eventuellt saknas. Under förutsättning att examinationsform, tillfälle, kravspecifikation och litteraturhänvisning kommer att kunna ges redan under våren 2010.

”Konsekvensutredning enl. förordning 2007:1244 för SJVs föreskrifter (SJVFS 2009:skyldigheter) om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård”

§ 7 b, 7 c

Angående sjukgymnastisk behandling av djur under sedering, lokalt och/eller allmänbedövning ser vi inte det som ett problem då det i dessa fall alltid sker på klinik eller under överseende av veterinär.

Kap 7 Journalföring och uppgiftslämnande

Inga kommentarer genom att sjukgymnaster är vana vid journalföring, har kunskap om mediciner och dess verkan samt arbetar enligt gällande dopingbestämmelser.

Stockholm 2009-10-27

Anna Hertting, Ordförande Legitimerade sjukgymnasters Riksförbund (LSR)

Cajsa Ericson, Ordförande, Legitimerade Sjukgymnaster inom Veterinärmedicin (LSVET)